Cena 15 gr

GŁOS WIELKOPOLSKI

CZYTELNIK

Rok VI ABC Poznań, poniedziałek 30 października 1950 r. Nr 299 (2038)

Przemówienie Wiceministra Spraw Zagranicznych dr. Stanisława Skrzeszewskiego, wygłoszone na 85 posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego w sprawie **ratyfikacji układu między Rzeczpospolitą Polską a NRD** — drukujemy na stronie 2

Uchwała Rady Ministrów

z dnia 28 października 1950 r.

w sprawie zmiany systemu pieniężnego

Na podstawie ustawy o zmianie systemu pieniężnego, uchwalonej przez Sejm Ustawodawczy w dniu dzisiejszym, wprowadzony zostaje z dniem 30 października 1950 r. nowy pieniądz, a mianowicie złoty równy 0,222168 grama czystego złota. W ten sposób gospodarka nasza zostaje oparta na nowej, wysokowartościowej walucie, której wartość określona jest w złocie.

Zmiana systemu pieniężnego stała się konieczną z następujących względów:

1 Weszliśmy w okres sześcioletniego planu rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu w Polsce. Wykonanie tego planu wymaga oparcia całej gospodarki na trwałej walucie, której siła nabywcza będzie stale wzrastać. Nasza dotychczasowa waluta nie odpowiadała tym warunkom, gdyż powstała w okresie, kiedy trwała jeszcze wojna (styczeń 1945 r.) i gdy system walutowy był całkowicie podważony przez okupanta. W związku z tym dotychczasowa waluta nasza nie mogła być ustalona jako wysokowartościowa, a wartość jej nie mogła być określona w złocie.

Wzmocniona gospodarka Polski Ludowej nie może nadal opierać się na pieniądzu, który powstał w czasie, gdy cała gospodarka była zrujnowana i nieustabilizowana. Wzmocnionej i ustabilizowanej gospodarce musi odpowiadać mocna, trwała i wysokowartościowa waluta.

2 Elementy spekulacyjne i żyjące z wyzysku, wykorzystując trudności okresu powojennego, zdołały nagromadzić wielkie zapasy pieniężne. Daje to możność tym elementom przechwytywać częściowo towary przeznaczone dla pracujących, dezorganizować gdzieniegdzie rynek i uprawiać wciąż jeszcze spekulacje.

Przeprowadzenie reformy walutowej pozbawi elementy spekulacyjne poważnej części nagrabionych przez nie kapitałów i spowoduje niewątpliwie dalsze polepszenie sytuacji rynkowej na korzyść ludności pracującej.

3 Fakt istnienia niskowartościowej waluty stwarzał dla wrogów wewnętrznych i zewnętrznych możliwość podważania zaufania do naszego pie-

(Ciąg dalszy na str. 3)

Sesja jesienna Sejmu Ustawodawczego

rozpoczęta

WARSZAWA. Najważniejszym punktem obrad 85 posiedzenia Sejmu Ustawodawczego RP w dniu 28 października br. była jednomyślna ratyfikacja układu między Rzeczpospolitą Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną o wytyczeniu ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej, podpisanego w Zgorzelcu dnia 6 lipca 1950 roku.

Na posiedzenie przybył rząd z premierem Cyrankiewiczem, wicepremierami Minc em, Chełchowskim, Korzyckim i ministrem obrony narodowej Marszałkiem Polski Rokossowskim na czele. Obecny był również szef misji dyplomatycznej NRD amb. Friedrich Wolf.

Wicemarszałek Barcikowski zakomunikował Izbie, że wpłynęły pisma od Prezydenta RP z zawiadomieniem o wymianie dokumentów ratyfikacyjnych konwencji między Rzeczpospolitą Polską a Węgierską Ludową Republiką w sprawie ochrony roślin uprawnych przed szkodnikami i chorobami, podpisanej w Budapeszcie 29 października 1949 r. oraz o wymianie dokumentów ratyfikacyjnych konwencji sanitarno-weterynaryjnej między Rzeczpospolitą Polską a Ludową Republiką Węgierską, podpisanej w Budapeszcie 29 października 1949 r.

Przewodniczący informuje posłów że wpłynęło od Prezesa Rady Ministrów pismo zawiadamiające, że Prezydent Rzeczypospolitej dekretem z dnia 17 października 1950 r. mianował ob. Juliana Tokarskiego ministrem przemysłu ciężkiego.

Sejm przystąpił z kolei do pierwszego punktu porządku dziennego obrad, a mianowicie do pierwszego czytania rządowego projektu ustawy o ratyfikacji układu między Rzeczpospolitą Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną o wytyczeniu ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej, podpisanego w Zgorzelcu dnia 6 lipca 1950 r.

Wicemarszałek Barcikowski udzielił głosu wiceministrowi spraw zagranicznych dr. Stanisławowi Skrzeszewskiemu, którego Izba powitała oklaskami.

Posiedzenie Rady Państwa

W dniu 26 października 1950 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej 104 kolejne posiedzenie Rady Państwa. W posiedzeniu wziął udział premier J. Cyrankiewicz. Rada Państwa zatwierdziła szereg rządowych dekretów, w tej liczbie i dekret o przedsiębiorstwach państwowych. Na posiedzeniu tym podjęta została uchwała w przedmiocie wspólnej inicjatywy ustawodawczej Rady Państwa i rządu w sprawie ustawy o obywatelstwie polskim oraz ustawy o zawodzie lekarza.

KOMUNIKAT

o obradach Sejmu Ustawodawczego RP

WARSZAWA (PAP). Na porządku obrad wieczornego posiedzenia Sejmu dnia 28 bm. rozpatrywana była ustawa wniesiona przez Radę Państwa i Rząd RP dotycząca zmiany systemu pieniężnego.

Ustawę referował minister finansów Konstanty Dąbrowski.

W dyskusji nad ustawą głos zabrali: przewodniczący CRZZ poseł W. Kłosiewicz (PZPR) oraz przewodniczący ZSCh poseł Ozga-Michalski (ZSL).

Ustawa o zmianie systemu pieniężnego przyjęta została jednomyślnie.

Równocześnie Sejm uchwalił ustawę o zakazie posiadania walut obcych, monet złotych, złota i platyny oraz o zaostrzeniu kar za niektóre przestępstwa dewizowe.

Opinia Polaka i kapłana

ks. dr. Maksymiliana Rode

o sprawie stabilizacji stosunków kościelnych na Ziemiach Zachodnich

Od pierwszej chwili dokonania historycznego faktu przyłączenia Ziem Odzyskanych do Polski najgorętszym pragnieniem społeczeństwa polskiego stało się zniesienie wszelkiej tymczasowości na terenach Ziem Zachodn. Stanowisko to znalazło realne potwierdzenie nie tylko w ogromie ofiarności i pracy, jaką lud polski włożył w zagospodarowanie Ziem Zachodnich i trwałe związanie ich z organizmem państwowym. Znalazło ono także swój wyraz w dążeniu mas ludowych, aby fakt przynależności Ziem Odzyskanych do Polski został przypieczętowany formalno-prawnym aktem.

Urzeczywistniając to pragnienie Rząd Ludowy zawarł z Niemiecką Republiką Demokratyczną znany układ, podpisany w dniu 6 lipca br. w Zgorzelcu, o wytyczeniu ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej. Konsekwentnym następstwem tego układu, a zarazem widomym znakiem stabilizacji naszych stosunków z zachodnim sąsiadem i nieodwracalności sytuacji politycznej na Ziemiach Zachodnich jest fakt obecnej ratyfikacji układu w Zgorzelcu, przeprowadzanej na bieżącym posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego RP.

Z tym większą przykrością i niepokojem społeczeństwo polskie, a szczególnie rzesze katolików i przytłaczająca większość duchowieństwa polskiego obserwują trwającą po dzień dzisiejszy tymczasowość na jedynym pozostałym odcinku — administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich. Stan ten — rzecz zrozumiała — budzi sprzeciw społeczeństwa polskiego, które poprzez liczne manifestacje i oświadczenia domaga się stabilizacji administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich, solidaryzując się w tej kwestii całkowicie ze znanym stanowiskiem Rządu RP, wypływającym z postanowień porozumienia, zawartego między Rządem RP i Episkopatem z dnia 14 kwietnia rb.

Społeczeństwo polskie wie i jest głęboko przekonane, że stanowisko jego w tej sprawie podziela również bardzo liczna część katolickiego duchowieństwa, które niejednokrotnie już dawało dowody swego patriotyzmu i głębokiej więzi, łączącej go z ludem pracującym Polski.

Z tym też przekonaniem zwróciliśmy się do znanego w Wielkopolsce duszpasterza kierownika jednego z działów pracy diecezjalnej w Kurii Arcybiskupiej i redaktora prasy katolickiej — ks. dr Maksymiliana Rode z prośbą, aby w tak ważnej sprawie wyraził swój pogląd, wiążący się ze stanowiskiem obywatela i kapłana.

Ks. dr Rode chętnie podzielił się z nami swymi myślami i uwagami.

— „W moim przekonaniu — oświadcza ks. dr Rode — stabilizacja stosunków kościelnych na Ziemiach Zachodnich przyczyniłaby się przede wszystkim do wzmocnienia sytuacji Polski w świecie. Wywarłaby ona niezawodnie wybitny wpływ na społeczeństwo polskie, a zwłaszcza na mieszkańców Ziem Zachodnich, wśród których istniejący jeszcze na tych terenach stan tymczasowości kościelnej budzi niezadowolenie.

— „Można również śmiało postawić tezę — stwierdza dalej ks. dr Rode — że stabilizacja ta byłaby chętnie widziana przez administratorów apostolskich i administratorów parafii, ponieważ przyczyniłaby się do ustabilizowania ich pozycji prawnej, co oznacza wytworzenie **takiej samej sytuacji pod względem stałości, możliwości rozwoju i rozszerzenia pracy duszpasterskiej, jaka istnieje na innych terenach naszego kraju".**

Na uwagę naszą, że każda sytuacja tymczasowości, istniejąca na Ziemiach Zachodnich, jest na rękę czynnikom antypolskim i siłom agresji, rozpętującym kampanię przeciwko naszym granicom na Odrze i Nysie i wiążącym tę kampanię z remilitaryzacją Niemiec — ks. dr Rode odpowiada, akcentując mocno słowa:

— **„Jest rzeczą pewną, że zniesienie stanu tymczasowości administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich przekreśliłoby niedwuznacznie wszelkie tendencje rewizjonistyczne Niemiec Zachodnich w stosunku do odwiecznie polskich ziem nad Odrą i Nysą. Tendencje te obalił już układ w Zgorzelcu, którego obecną ratyfikację witam podobnie, jak całe społeczeństwo polskie z największą radością".**

— **„W świetle tych zwłaszcza faktów** — stwierdza na zakończenie rozmowy ks. dr Rode — **stabilizacja stosunków kościelnych na Ziemiach Zachodnich wiąże się nierozerwalnie z polską racją stanu. Nie znam wprawdzie treści porozumienia Episkopatu ze Stolicą Apostolską w tej sprawie, jednakże jestem głęboko przekonany, że Episkopat poczynił już pewne kroki w tym kierunku, zgodnie z odnośnym punktem porozumienia Rządu RP i Władz Kościelnych w Polsce.**

— **Kwestia konieczności zniesienia tymczasowości administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich jest dla mnie sprawą zupełnie jasną i zrozumiałą. Wielokrotnie dawałem wyraz takiemu przekonaniu na łamach prasy katolickiej i wierzę mocno, że tak w interesie Polski jak i Kościoła i na tym odcinku nastąpi pełna stabilizacja, przyczyniająca się do umocnienia powagi naszej Ojczyzny na terenie międzynarodowym.**

Protest delegata Polski w ONZ

w sprawie odmowy wizy amerykańskiej korespondentowi „Trybuny Ludu"

NOWY JORK (PAP). Delegat Polski dr Juliusz Suchy wystosował na ręce sekretarza generalnego ONZ protest w sprawie odmowy udzielenia wizy amerykańskiej korespondentowi „Trybuny Ludu" — Stanisławowi Brodzkiemu.

Dr Juliusz Suchy podkreśla, że coraz bardziej oczywisty staje się zamiar departamentu stanu przeszkodzenia korespondentowi polskiemu w udaniu się na sesję Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Protestując kategorycznie w imieniu rządu RP przeciw takiemu postępowaniu delegat Polski stwierdza, że oznacza ono próbę naruszenia niezawisłości ONZ i pogwałcenia zasad obowiązujących Narody Zjednoczone, jak również stosowania dyskryminacji w dziedzinie dopuszczania prasy na sesje ONZ.

Postępowanie takie stanowi pogwałcenie umowy między ONZ a Stanami Zjednoczonymi. Winno ono wywołać jak najbardziej energiczną akcję ze strony sekretarza generalnego ONZ.

W konkluzji dr Suchy żąda, by cała sprawa przedstawiona została wszystkim członkom ONZ, za pośrednictwem ich stałych delegacji i by podjęto konsultację dla naradzenia się nad wytworzoną sytuacją. Równocześnie delegat Polski zastrzegł sobie prawo poczynienia w tej sprawie wszelkich dalszych kroków, jakie rząd polski uzna za stosowne.

Wyjazd delegacji polskiej do Rumunii

WARSZAWA (PAP). W dniu 26 bm. udała się do Rumunii delegacja polska na posiedzenie polsko-rumuńskiej komisji mieszanej dla realizacji umowy kulturalnej, które odbędzie się w Bukareszcie. Na czele delegacji stoi wiceminister Wł. Sokorski.

Górnicy chińscy w Polsce

W-ARSZAWA (PAP). Do Polski przybyła na zaproszenie ZG ZZ Górników 3-osobowa delegacja górników chińskich. Goście chińscy zapoznają się z osiągnięciami naszych górników w dziedzinie realizacji planu 6-letniego oraz zdobyczy socjalnych i kulturalnych.

Król szwedzki Gustaw zmarł

W dniu wczorajszym w godzinach rannych zmarł w Szwecji po krótkiej chorobie w wieku 92 lat król szwedzki Gustaw.

SPORT

II Liga piłkarska

Kolejarz (Bydgoszcz) — Kolejarz (Ostrów) 2:1 (0:0).

Klasa A POZPN

Ogniwo — Włókniarz 2:2

Gwardia (Kalisz) — Kolejarz (Rawicz) 0:0

Kolejarz (Jarocin) — Gwardia (Poznań) 3:1

Unia (Mosina) — Związkowiec (Poznań) 2:1

Kolejarz (Leszno) — Kolejarz (Poznań) 2:1

Liga hokejowa

Stal (Poznań) — Włókniarz (Poznań) 2:1

Kolejarz (Gniezno) — Związkowiec (Gniezno) 4:3

Chrobry (Gniezno) — Budowlani (Bielsko) 4:0

WYROK

w poznańskim procesie bandy terrorystyczno-rabunkowej

W sobotę w południe ogłoszony został wyrok w sprawie bandy terrorystyczno-rabunkowej Maliszewskiego, Janickiego i innych.

Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Poznaniu skazani zostali: Antoni Maliszewski i Ireneusz Janicki na karę śmierci, utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek mienia na rzecz Skarbu Państwa; Benon Lemański na karę 15 lat więzienia i utratę praw na okres lat 5; Jerzy Ławniczak, Zenon Koźlecki i Henryk Ambrożak na karę 14 lat więzienia i utratę praw na okres lat 5, Władysław Szczublewski i Henryk Klorek na karę 12 lat więzienia i utratę praw na okres lat 5; Henryk Kowalski na karę 8 lat więzienia i utratę praw na 4 lata; Mieczysław Szymkowiak na karę 7 lat więzienia; Jan Krystkowiak na karę 6 lat więzienia; Henryk Kłyszewski na karę 4 lat więzienia i Bogdan Nowacki na 3 lata więzienia. (v)

Ratyfikując układ zgorzelecki Sejm potwierdza *niezłomną wolę narodu polskiego* kontynuowania walki o pokój

Przemówienie wiceministra Skrzeszewskiego

Wysoka Izbo!

Rząd zwraca się do Sejmu o ratyfikację układu między Rzeczpospolitą Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną o wytyczeniu ustalonej i istniejącej polsko-niemieckiej granicy państwowej — układu podpisanego w Zgorzelcu dnia 6 lipca br.

Na tle aktualnej międzynarodowej sytuacji politycznej układ zgorzelecki posiada znaczenie nie tylko dla stosunków polsko-niemieckich, ale również dla wzmocnienia pokoju w całym świecie.

Faktem, który zadecydował o ugruntowaniu dobrosąsiedzkich stosunków na naszej granicy zachodniej, jest powstanie — dzięki zwycięstwu ZSRR nad hitlerowskimi Niemcami — Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Dążąc konsekwentnie do utrzymania pokoju, rząd radziecki był promotorem układu poczdamskiego i niezłomnie domaga się jego realizacji, jako podstawy pokoju w Europie.

Mocarstwa zachodnie ciągle jeszcze uniemożliwiają powstanie jednolitych, demokratycznych Niemiec w myśl zobowiązań przyjętych na siebie przez te państwa w układzie poczdamskim. Zwycięstwo ZSRR w ostatniej wojnie umożliwiło dotychczas, wobec rozłamowej polityki mocarstw zachodnich, powstanie jedynie na terenach radzieckiej strefy okupacyjnej — zgodnie z duchem układu poczdamskiego — demokratycznego i pokojowego państwa niemieckiego. Związek Radziecki stworzył bowiem we wschodniej strefie Niemiec warunki, dające siłom postępu i demokracji możliwość swobodnego rozwoju.

Dzięki tym sprzyjającym warunkom elementy postępowe pod kierownictwem SED, przodującej partii mas pracujących, potrafiły skupić wokół swego programu olbrzymią większość społeczeństwa w kraju. Jest w tym znakomita zasługa wypróbowanych bojowników o sprawę socjalizmu, pokoju i postępu, takich działaczy jak Wilhelm Pieck, Otto Grotewohl, Walter Ulbricht. W pierwszych szeregach kroczą starzy komuniści i szczerzy demokraci niemieccy, którzy byli pierwszymi ofiarami hitlerowskich obozów koncentracyjnych.

U boku przywódców klasy robotniczej, w jednym szeregu z postępowymi masami stoi młodzież, którą cechuje szczególnie aktywna postawa polityczna i głębokie zrozumienie haseł programowych frontu narodowego. Młodzież NRD w swojej masie, jak również coraz liczniejsze zastępy postępowej młodzieży w Niemczech Zachodnich, wyzwalają się z ponurej spuścizny hitleryzmu, wykazują szczery zapał walki o pokój, biorą czynny udział w szerzeniu idei przyjaźni polsko-niemieckiej, której fundamentem jest granica pokoju na Odrze i Nysie Łużyckiej.

Niemiecka Republika Demokratyczna stała się nowym ogniwem obozu pokoju i wraz ze Związkiem Radzieckim oraz krajami demokracji ludowej czynnie walczy przeciw polityce agresji państw imperialistycznych, demaskuje istotne cele posunięć anglo-amerykańskich imperialistów w stosunku do Niemiec, nawołuje społeczeństwo Niemiec Zachodnich do oporu narodowego przeciw rozbijaniu jedności Niemiec, szowinizmowi, rewizjonizmowi i remilitaryzacji.

Nie można pominąć milczeniem znaczenia NRD dla realizacji hasła zjednoczenia Niemiec w jednolite, demokratyczne, pokojowe państwo. NRD jest motorem działania i nadzieją realizacji narodowych aspiracji niemieckich mas ludowych.

Przez swój udział w konferencji praskiej NRD podkreśliła, że solidaryzuje się w pełni i przyjmuje jako swój program postulaty deklaracji praskiej, które mają na celu rozwiązanie spraw niemieckich „w interesie utrwalenia pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego".

Polityka Polski Ludowej — pomimo okrutnych cierpień, jakich naród polski doznał od barbarzyństwa hitlerowskiego — od samego początku nie głosiła idei ślepej zemsty. Polska wysuwała postulat konstruktywnego rozwiązania problemu niemieckiego. Drogę do tego celu widziała Polska w wykonaniu uchwał poczdamskich i zapewnieniu Niemcom pełnych możliwości i pokojowego i postępowego rozwoju.

Analizę znaczenia, jakie dla Polski ma powstanie N. R. D.„ dał Prezydent Bolesław Bierut na III Plenum KC PZPR:

„Polska bardziej niż jakikolwiek inny kraj w pełni docenia znaczenie powstania NRD. Dzięki konsekwentnej polityce Związku Radzieckiego, który stoi niezłomnie na gruncie ścisłego wykonania uchwał poczdamskich, po raz pierwszy od wielu stuleci powstają przesłanki dla trwałego zagwarantowania bezpieczeństwa Polski od zachodu i zabezpieczenia trwałego pokoju w całej Europie. Dzięki dynamice niemieckich sił demokratycznych, korzystających z poparcia ZSRR, będą raz na zawsze wyrwane korzenie ekspansywnych dążeń na wschód, którym od wieków hołdowały niemieckie klasy posiadające — junkrzy i kapitaliści. Dlatego Polska jest tak żywotnie zainteresowana w zjednoczeniu Niemiec... Dlatego ważne jest umocnienie stosunków przyjaznej współpracy z Niemiecką Republiką Demokratyczną."

Konstruktywny program polityki polskiej w sprawie Niemiec wypływa z marksistowsko-leninowskiej oceny źródeł imperializmu niemieckiego i opierał się na zaufaniu do możliwości rozwojowych prawdziwie postępowych sił w Niemczech. Słuszność tej oceny potwierdził fakt, że przodujące siły, które kierują Niemiecką Republiką Demokratyczną jako jedno z pierwszych zadań postawiły i realizują program przyjaźni polsko-niemieckiej.

Pierwszym i kardynalnym faktem musiało być i było uregulowanie państwowej granicy polsko-niemieckiej, jej dobrowolne i ostateczne przez stronę niemiecką uznanie jako ustalonej i nienaruszalnej. Stało się to jedną z pierwszych decyzji rządu NRD. Już dnia 11 października ub. r., a więc zaledwie w kilka dni po powstaniu Niemieckiej Republiki Demokratycznej — Prezydent Niemieckiej Republiki Demokratycznej — Wilhelm Pieck powiedział:

„Nasza przyjaźń ze Związkiem Radzieckim uzupełnia przyjaźń z krajami demokracji ludowej, w szczególności z sąsiednimi krajami — Polską i Czechosłowacją. Nie ścierpimy nigdy, aby granica na Odrze i Nysie została nadużyta dla podżegania narodu niemieckiego przeciwko naszemu polskiemu sąsiadowi przez siły imperialistyczne, zainteresowane w nowej wojnie. Granica na Odrze i Nysie ma być granicą pokoju i nie może nigdy mącić przyjaznych stosunków z narodem polskim."

W deklaracji tej mieścił się programowy wyraz woli oparcia stosunków polsko-niemieckich na nowych przesłankach.

Ważnymi etapami na drodze realizacji tego programu były wizyta delegacji rządowej NRD w Warszawie w dniu 6 czerwca br. i układ podpisany w miesiąc później w Zgorzelcu. Plonem rozmów przeprowadzonych w Warszawie była wspólna deklaracja w sprawie wytyczenia granicy państwowej na Odrze i Nysie Łużyckiej oraz kilka doniosłych porozumień, zwłaszcza w dziedzinie współpracy gospodarczej i wymiany kulturalnej.

Układ zgorzelecki zawarto w wykonaniu deklaracji rządu Rzeczpospolitej Polskiej i Niemieckiej Republiki Demokratycznej, ogłoszonej w Warszawie w dniu 6 czerwca 1950 r. W deklaracji oba rządy zgodnie ustaliły, że:

„W interesie dalszego rozwoju i pogłębienia dobrosąsiedzkich stosunków i przyjaźni między narodem polskim i niemieckim leży wytyczenie ustalonej i istniejącej między obu państwami nienaruszalnej granicy pokoju i przyjaźni na Odrze i Nysie Łużyckiej...

W wykonaniu powyższego obie strony postanowiły uregulować drogą porozumienia w okresie miesiąca wytyczenie ustalonej i istniejącej granicy państwowej na Odrze i Nysie Łużyckiej."

Zgodnie z wyznaczonym w deklaracji terminem podpisano w dniu 6 lipca 1950 r. układ zgorzelecki.

Wstęp układu wskazuje na to, że granica na Odrze i Nysie Łużyckiej została ustalona w układzie poczdamskim i nawiązuje do deklaracji warszawskiej z dnia 6 czerwca 1950 r.

Artykuł 1 układu zawiera stwierdzenie biegu granicy według sformułowania układu poczdamskiego oraz stwierdzenie, że w ten sposób ustalona i istniejąca granica stanowi granicę państwową między Polską a Niemcami.

Układ przewiduje powstanie mieszanej komisji polsko-niemieckiej z siedzibą w Warszawie. Wstępne prace w tej dziedzinie posunęły się daleko.

W ciągu miesiąca po podpisaniu układu o wytyczeniu granicy w terenie ma nastąpić, w myśl układu, podpisanie porozumień w sprawie:

1 przejść granicznych,

2 małego ruchu granicznego,

3 żeglugi na wodach pasa granicznego.

Jak wiadomo, Izba Ludowa, będąca parlamentem NRD dokonała już ratyfikacji tego układu. Dzisiaj przedłożenie rządowe o ratyfikacji układu zgorzeleckiego znajduje się na porządku dziennym posiedzenia naszego Sejmu.

Ustosunkowanie się do zagadnienia granicy na Odrze i Nysie jako granicy pokoju stało się w Niemczech probierzem szczerości postawy demokratycznej i pokojowej.

Imperialiści jednak nie chcą pogodzić się z faktem unormowania stosunków między Polską a Niemcami.

Agitacja rewizjonistyczna, rozbudzanie nastrojów szowinistycznych potrzebne jest imperialistom anglo-amerykańskim celem odwrócenia uwagi mas zachodnio-niemieckich od realizowanego coraz szybciej przekształcenia Niemiec Zachodnich w kolonię amerykańskiego imperializmu, w jego arsenał i rezerwuar mięsa armatniego.

W związku z tą wyraźnie antypolską polityką imperializmu anglo-amerykańskiego, werbującego przeciw Polsce wszystkie ciemne elementy faszyzmu i reakcji, należy wskazać na ponurą i ohydną akcję grupy ludzi bez jutra i bez miejsca — reakcyjnej emigracji. W chęci wysługiwania się swym chlebodawcom, poszczególne grupy agenturalne emigrantów polskich prześcigają się w projektach zdrady i zaprzaństwa.

Podobnie jak faszystowski emigrant czeski, Prchala, który zawarł „pakt" z hitlerowcami sudeckimi, obiecujący im „powrót i odszkodowanie", endecko-sanacyjni emigranci londyńscy grzęzną coraz głębiej w bagnie zaprzaństwa i zdrady narodowej.

Anders zaś zdemaskował się ostatnio jako zwolennik remilitaryzacji Niemiec, ofiarując za pośrednictwem kanadyjskiego tygodnika katolickiego „Ensign" mięso armatnie dla tych, którzy gorączkowo podkarmiają bestię hitlerowską, aby ją pchnąć przeciw Polsce.

Nigdy naród polski nie był bardziej jednolity i zwarty niż dziś, w swej niezłomnej, patriotycznej postawie, w obronie nienaruszalności naszych granic na Odrze i Nysie, w zdecydowanej woli dalszego umacniania Polski i pokrzyżowania wespół z wszystkimi siłami pokoju, w oparciu o potężny Związek Radziecki — wszelkich machinacji podżegaczy wojennych usiłujących organizować siły agresji w Europie i reaktywować w tym celu ciemne siły hitlerowskiego barbarzyństwa (oklaski).

W przeciwieństwie do wojennych paktów bloku imperializmu — układ zgorzelecki niesie pokój i kładzie fundamenty szerokiej współpracy na wszystkich polach budowy lepszej przyszłości dla mas pracujących Niemiec i Polski.

Remilitaryzacji, propagandzie haseł odwetowych i histerii wojennej imperialistów anglo-amerykańskich i ich hitlerowskich pomocników — postępowe demokratyczne Niemcy i Polska Ludowa przeciwstawiają historyczny i realny akt pokoju. Wypadki ostatnich miesięcy w pełni potwierdzają trafność i dalekowzroczność polityki obozu pokoju, któremu przewodzi wielki Związek Radziecki.

W oświadczeniu praskim przedstawiciele 8 państw, w tej liczbie również NRD, stwierdzają na podstawie analizy uchwał nowojorskich oraz realizowanej przez 3 mocarstwa polityki w Niemczech Zachodnich, że decyzje te stanowią:

„nowe, brutalne pogwałcenie zobowiązań przyjętych przez rządy Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji w układzie poczdamskim, zawierają groźbę dla pokoju w Europie i są sprzeczne z interesami wszystkich narodów miłujących pokój, w tej liczbie i z narodowymi interesami narodu niemieckiego".

W oświadczeniu praskim zawarte są sformułowane w czterech punktach, konkretne propozycje natychmiastowego, konstruktywnego działania, zmierzające do utworzenia jednolitego, pokojowego i demokratycznego państwa niemieckiego.

Deklaracja praska stanowi praktyczną platformę pokojowego rozwiązania spornych zagadnień, nakreśla jasną perspektywę pokojowej współpracy między narodami, do której tęsknią wszyscy ludzie dobrej woli, pamiętając, jaki bezmiar cierpień i zniszczeń przynosi wojna. Za deklaracją praską stoi ZSRR, kraje demokracji ludowej, NRD, potężne Chiny i wszyscy ludzie dobrej woli na całym świecie i w Niemczech Zachodnich w szczególności.

Toteż nic dziwnego, że deklaracja praska wywołała głębokie poruszenie w opinii publicznej specjalnie krajów zachodnio-europejskich.

Wszelkie próby maskowania agresywnych planów jakimś potworkiem w rodzaju tzw. europejskiej federacji — jak każde kłamstwo ma krótkie nogi, musi się więc potknąć i odsłonić swe wilcze kły pod owczą skórą, musi odsłonić całą nędzę swej nagości — rezygnację z suwerenności i zniknięcie w amerykańskiej kieszeni.

Toteż maskarada federacyjna czy atlantycka zdemaskują się równie szybko, jak maskarada marshallowska.

Walka o pokój trwa nadal i zatacza coraz szersze kręgi.

Układ zgorzelecki i jego ratyfikacja w dniu dzisiejszym jest wkładem do tej walki.

Sejm, ratyfikując układ zgorzelecki, potwierdzi raz jeszcze niezłomną wolę narodu polskiego do wykonania i kontynuowania dzieła pokoju, wolę do pokojowego i dobrosąsiedzkiego współżycia z narodem niemieckim, z którym nie dzieli, lecz łączy go, wytyczona w dniu 6 lipca 1950 r. w Zgorzelcu, ustalona i istniejąca, nienaruszalna granica pokoju i przyjaźni — polsko-niemiecka granica państwowa na Odrze i Nysie Łużyckiej" (oklaski).

Dzisiejszy akt ratyfikacji będzie jeszcze jednym dowodem zwartości, solidarności i niezłomności obozu pokoju i demokracji, obozu, któremu przewodzi twierdza pokoju i nadzieja całej ludzkości Związek Radziecki, obozu, który trwając niezłomnie na pozycjach pokoju odniesie zwycięstwo (huczne i długotrwałe oklaski).

Likwidacja tymczasowości administracji kościelnej NA ZIEMIACH ZACHODNICH wypływa z polskiej racji stanu

Notariusz dr Jan Sławski, szambelan papieski zmarłego Piusa XI, jest znanym działaczem katolickim. Odwiedziliśmy dr Sławskiego, aby usłyszeć Jego opinię o stanowisku Episkopatu polskiego w sprawie zniesienia stanu tymczasowości administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich.

Zapytujemy na wstępie naszego rozmówcę, czy jest Mu znany fakt uznania granic na Odrze i Nysie przez Niemiecką Republikę Demokratyczną, a więc rzeczywiste przedstawicielstwo narodu niemieckiego.

Dr Sławski odpowiada twierdząco:

„Uważam nasze granice zachodnie za fakt przesądzony już od 1945 roku. Twierdzę, że stanowisko państw zachodnich w stosunku do naszych granic zachodnich jest nieuczciwe. Przecież na tych ziemiach pięknie się rozwija życie polskie".

— Pan Doktor wyraził się, że „życie polskie rozwija się pięknie na Ziemiach Zachodnich". Czy wobec tego nie należy dążyć wszelkimi drogami do stabilizacji naszej państwowości na terenach, które demokratyczna większość narodu niemieckiego uznała za integralną część Państwa Polskiego?

Dr Sławski przytakuje skinieniem głowy: „Żadnemu uczciwemu katolikowi nie może być obca sprawa stabilizacji życia w naszym Państwie a więc oczywiście i na Ziemiach Zachodnich. Stabilizacja wszelkich dziedzin życia: politycznego, gospodarczego, kulturalnego, a także i kościelnego jest czynnikiem, niewątpliwie sprzyjającym rozwojowi naszego kraju, a przede wszystkim pomyślnej realizacji planu 6-letniego".

— „Jak ustosunkowuje się pan Doktor wobec stanowiska Rządu RP, domagającego się stabilizacji administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich?

— „Likwidację stanu tymczasowości uważam za niezbędny czynnik pokojowej stabilizacji tych ziem. Wypływa to z polskiej racji stanu, którą biskupi polscy w swych poczynaniach zobowiązali się kierować" — kończy rozmowę dr Sławski.

Episkopat winien zająć zdecydowane stanowisko

Mgr. filozofii teologii Seweryn Chmara jest świeckim działaczem katolickim. Do niego też zwróciliśmy się z prośbą o wypowiedź na temat zagadnienia zniesienia tymczasowej, a wprowadzenia stałej administracji kościelnej na Ziemiach Zachodnich. Mgr. Seweryn Chmara ma w tej sprawie sprecyzowane stanowisko. Mówi bowiem:

— Uważam, że sprawa ta ma znaczenie pierwszorzędnej wagi i jest dla każdego uczciwego Polaka i zarazem katolika zupełnie niedwuznaczna. Szczególnie ze względu na sytuację międzynarodową, a mianowicie sprawę obrony pokoju, oraz zlikwidowania pożywki dla rewizjonistycznych nastrojów w Niemczech Zachodnich. Dlatego w tej sprawie Episkopat winien zająć zdecydowane stanowisko.

Na pytanie: „Jak zdaniem pana ustosunkowuje się katolicka część społeczeństwa do problemu zamiany administratorów apostolskich na stałych proboszczów i biskupów ordynariuszy"? — otrzymujemy następującą odpowiedź:

— Poważne koła społeczeństwa polskiego oczekują rychłego zniesienia tej tymczasowości, ma to bowiem duże znaczenie dla przyspieszenia stabilizacji życia we wszystkich jego dziedzinach na Ziemiach Zachodnich. Chodzi tu także o sprawę tak bliską nam katolikom, o sprawę utrwalenia pokoju. Granicę na Odrze i Nysie uważamy wszyscy za granicę pokoju, a obrona pokoju obowiązuje każdego katolika.

Po chwili magister Chmara kończy rozmowę stwierdzeniem.

— Każdy Polak odetchnie z ulgą, gdy tymczasowa administracja kościelna zostanie zlikwidowana. Wszyscy przecież zdajemy sobie sprawę, że stanie się wtedy rzecz sprawiedliwa którą przecież fakty historyczne już przesądziły. Jest to jednak o tyle ważne, gdyż przełamie się resztki oporów psychicznych tkwiących tu i ówdzie wyrwie chwasty niewiary i nieufności, a pozwoli bujnie kwitnąć życiu świeckiemu i katolickiemu. Dlatego sądzę, że Episkopat stosownie do swego zobowiązania postara się dołożyć starań w zniesieniu tymczasowej administracji kościelnej i wprowadzenia stałej. To jest gorącym pragnieniem każdego wierzącego katolika.

Strajk we Francji

GENEWA (PAP) Jak donoszą z Paryża, metalowcy okręgu Loire proklamowali strajk ostrzegawczy, domagając się podwyżki płac. Strajk proklamowany został na wspólny apel CGT, chrześcijańskich związków zawodowych i FO.

Robotnicy 24 przedsiębiorstw budowlanych w Reims rozpoczęli strajk nieograniczony, walcząc o podwyżkę płac.

Uchwała Rady Ministrów
w sprawie zmiany systemu pieniężnego

(Ciąg dalszy ze str 1)

niądza i stanowił hamulec dla wzrostu oszczędności ludzi pracy, normalnie postępującego za wzrostem zarobków i dochodów. Jednocześnie zaś istnienie takiej waluty nie stwarzało dostatecznych bodźców dla walki o najoszczędniejsze i najracjonalniejsze prowadzenie gospodarki narodowej.

Ukształtowanie nowej waluty jako wysokowartościowej, o wartości ściśle określonej w złocie, stwarza mocną podstawę dla powszechnego zaufania i szacunku dla pieniądza jako środka lokaty oszczędności, które ze wzrostem zarobków i dochodów ludności pracującej będą stale wzrastać. Nowy pieniądz daje masom pracującym dodatkowe możliwości w walce o najbardziej racjonalną i oszczędną gospodarkę. Jest to podstawowym warunkiem realizacji wielkich zadań planu sześcioletniego i dalszego podnoszenia stopy życiowej ludności pracującej.

4 Istnienie niskowartościowej waluty, stawiało Polskę w niekorzystnej sytuacji w stosunku do krajów kapitalistycznych. Waluty tych krajów ulegają systematycznej dewaluacji i tracą swą siłę nabywczą. Ten proces dewaluacji jest wynikiem postępującego kryzysu ekonomicznego w krajach kapitalistycznych.

Tymczasem u nas ma miejsce stały i szybki rozwój gospodarczy i stale podnosi się stopa życiowa mas pracujących. Wskutek tego jednak, że nasz złoty powojenny ustalony był jako waluta niskowartościowa, nasz wzrost gospodarczy nie znajdował właściwego odbicia walutowego.

Dzięki ustaleniu wysokowartościowego pieniądza uzyskamy właściwe odbicie naszej rosnącej siły gospodarczej i słuszny stosunek do walut państw kapitalitycznych co uniemożliwi zagranicznym kapitalistom ciągnięcie niczym nie uzasadnionych korzyści w obrocie walutowym z naszym krajem. Dzięki reformie walutowej złoty polski jako nasz narodowy pieniądz zajmie w układzie walut międzynarodowych miejsce, odpowiadające naszej faktycznej sile gospodarczej. Wartość jego będzie określona jako równa rublowi — walucie potężnego mocarstwa socjalistycznego, najmocniejszej walucie świata.

Reforma zostaje przeprowadzona w ten sposób, iż ceny i płace przelicza się według jednakowego dzielnika 100 zł dotychczasowych równe 3 złotym w nowym pieniądzu. W ten sposób zachowany zostaje dotychczasowy układ cen i płac i stworzone zostają warunki dla dalszego wzrostu siły nabywczej pieniądza oraz podnoszenia się stopy życiowej mas pracujących. Ponieważ jednak osiągnięcie tych celów możliwe jest tylko, jeżeli spekulanci i wyzyskiwacze pozbawieni będą nagromadzonych w ich ręku znacznych zasobów gotówki, wymiana gotówki następuje nie w takim stosunku, jak przeliczenie cen i płac (100:3), lecz w stosunku niższym, a mianowicie 100 zł dotychczasowych za 1 zł w nowym pieniądzu. Straty poniosą więc przede wszystkim elementy spekulacyjne, które nagromadziły wielkie zasoby gotówki.

Oszczędności ludności pracującej, złożone w kasach oszczędności, przeliczone zostają w takim samym stosunku jak ceny i płace, a więc pozostają nieuszczuplone. Dokonanie wymiany z końcem miesiąca, kiedy ludność pracująca z reguły wydatkowała już otrzymane uposażenia i zarobki, zmniejsza znacznie możliwość poniesienia strat przez robotników i pracowników umysłowych. Pracownikom, którzy ze względu na termin wypłaty mogą posiadać jeszcze gotówkę z poprzedniej wypłaty, wypłacone będzie dodatkowe wynagrodzenie wyrównawcze.

Możliwość poniesienia strat przez pracujących chłopów zmniejszona zostaje na skutek pełnego (na równi z płacami i cenami) przewartościowania wszystkich należności z tytułu skupu i kontraktacji artykułów rolnych i hodowlanych oraz przeliczenia drugiej raty podatku gruntowego i wpłaty na FOR według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 1 zł w nowym pieniądzu aż do 5 listopada 1950 r. i oprócz tego uzyskuje dalszą możliwość poprawy swego położenia przez znaczne zmniejszenie ich zadłużenia wobec bogaczy wiejskich.

Niemniej jednak przy tak wielkiej i trudnej operacji nie da się uniknąć pewnych strat i ze strony niektórych ludzi pracy. Ludność pracująca miast i wsi jako całość uzyska jednak niewątpliwie wielkie korzyści z tej reformy, a straty poszczególnych osób zostaną szybko i z nadwyżką pokryte przez wprowadzenie nowego, wysokowartościowego pieniądza, który posłuży dalszemu wzrostowi gospodarki i dobrobytu mas pracujących. Nie ulega wątpliwości, że w oparciu o nowy pieniądz, którego siła nabywcza będzie stale wzrastała, ułatwione i przyspieszone będzie zbudowanie podstaw socjalizmu w Polsce i wzrost materialnego i kulturalnego poziomu mas pracujących, a więc wykonanie podstawowych zadań planu sześcioletniego.

Rząd Rzeczypospolitej wyraża przekonanie, że masy pracujące należycie ocenią przełomowe znaczenie reformy walutowej i przez swą świadomą i zdyscyplinowaną postawę przyczynią się do jej szybkiego i sprawnego przeprowadzenia.

Rada Ministrów uchwala, co następuje:

I
Nowy pieniądz

1 Z dniem 30 października 1950 r. wprowadza się nowy pieniądz, a mianowicie złoty równy 0,222168 grama czystego złota. Złoty dzieli się na 100 groszy.

2 Narodowy Bank Polski wypuszcza w obieg z dniem 30 października 1950 r. nowe banknoty i monety metalowe (bilon), opiewające na nowy pieniądz.

3 Nowe banknoty wypuszczane będą w odcinkach opiewających na 2 zł, 5 zł, 10 zł, 50 zł, 100 zł i 500 zł w nowym pieniądzu.

4 Nowe banknoty sporządzone będą na specjalnym trwałym papierze i opatrzone będą w odpowiednie znaki wodne.

5 Monety metalowe (bilon) wypuszczone będą w wartości 1 gr, 2 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr i 1 zł w nowym pieniądzu.

6 Banknoty opiewające na złote dotychczasowe przestają być prawnym środkiem płatniczym z upływem dnia 29 października 1950 r. Jednakże w celu umożliwienia ludności nieprzerwanego czynienia zakupów i korzystania z usług postanawia się, że banknotami opiewającymi na złote dotychczasowe w okresie do dnia 5 listopada 1950 r. włącznie płacić można za artykuły spożywcze i codziennego użytku oraz za podstawowe usługi, z tym że banknoty dotychczasowe ulegają przy tym automatycznemu przeliczeniu według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 1 złotemu w nowym pieniądzu. Listę tych podstawowych artykułów i usług określa odrębna instrukcja Rady Ministrów.

7 Narodowy Bank Polski przeprowadzi wymianę banknotów opiewających na złote dotychczasowe na nowy pieniądz, według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 1 złotemu w nowym pieniądzu. Wymiana rozpocznie się z dniem 30 października 1950 r. i trwać będzie do dnia 8 listopada 1950 r. włącznie.

8 Zorganizowana zostanie taka ilość punktów wymiany, aby wymiana odbyła się szybko i sprawnie, w sposób najdogodniejszy dla obywateli. Ponadto w okresie wymiany banki i urzędy pocztowe przyjmować będą bez ograniczenia wpłaty w banknotach dotychczasowych, przeliczając je według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 1 złotemu w nowym pieniądzu.

9 Wszystkie banknoty dotychczasowe wymienia się bez ograniczenia ilości.

10 Po upływie okresu wymiany tj. dnia 8 listopada 1950 r. godz. 18, banknoty dotychczasowe unieważnia się.

II
Płace i ceny

1 Wszystkie płace i wynagrodzenia za pracę, emerytury, renty, zaopatrzenia i stypendia ulegają przeliczeniu według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 3 złotym w nowym pieniądzu.

2 Wypłata robotnikom i pracownikom wynagrodzeń miesięcznych, płatnych z dołu za październik i z góry za listopad 1950 r. nastąpi w dniach od 30 października do 1 listopada 1950 r. w nowym pieniądzu.

3 Wszystkie ceny za towary i usługi ulegają przeliczeniu w tym samym stosunku jak płace, tzn. 100 zł dotychczasowych równe 3 złotym w nowym pieniądzu.

III
Przeliczenie zobowiązań

1 Wszystkie zobowiązania pieniężne publiczno- i prywatnoprawne przelicza się według stos. 100 zł dotychczasowych równe 1 złotemu w nowym pieniądzu, jednakże z wyjątkami określonymi poniżej.

2 Przeliczeniu według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 3 złotym w nowym pieniądzu ulegają następujące zobowiązania.

a) Jeżeli wierzycielem jest Skarb Państwa (z tytułu podatków, opłat itp.), urząd przedsiębiorstwo gospodarki uspołecznionej albo instytucja zawodowa, polityczna lub społeczna;

b) z tytułu umowy o pracę i stosunku służbowego;

c) należności, które w myśl przepisów o podatku od wynagrodzeń zrównane są z wynagrodzeniem albo zwolnione od tego podatku;

d) wkłady oszczędnościowe w instytucjach bankowych;

e) wkłady oszczędnościowe uczestników Społecznego Funduszu Oszczędnościowego, o ile wniesione zostały przez pracowników, posiadaczy gospodarstw średniorolnych i rybaków kutrowych;

f) udziały członków spółdzielni;

g) z tytułu kontraktacji i skupu artykułów rolnych i hodowlanych;

h) z tytułu robót, dostaw i usług wykonanych na rzecz wymienionych w pkt. a) jednostek gospodarki uspołecznionej;

i) zobowiązania osób prywatnych w stosunku do innych osób prywatnych.

3 Zobowiązania chłopów mało- i średniorolnych oraz robotników rolnych, jeżeli wierzycielem jest posiadacz gospodarstwa bogatego ulegają przeliczeniu w stosunku 100 zł równe 1 złotemu w nowym pieniądzu.

4 Przeliczenie wkładów bankowych nastąpi w zależności od ich wysokości z tym jednak, że wkłady mniejsze (do 100.000 zł) przeliczone będą na równi z wkładami oszczędnościowymi.

5 Druga rata podatku gruntowego w 1950 r. i wpłata na FOR, płatne do 31 października, przeliczone będą według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 1 zł w nowym pieniądzu pod warunkiem zapłaty do dnia 31 października 1950 r. włącznie, a gdy chodzi o gospodarstwa o przychodowości do 360.000 zł włącznie — do 5 listopada 1950 r.

IV
Walka ze spekulacją walutową

1 Posiadanie na obszarze Państwa walut obcych, monet złotych oraz złota i platyny (z wyjątkiem wyrobów użytkowych) bez zezwolenia komisji dewizowej jest zakazane.

2 Każdy, kto w dniu 30 października 1950 r. posiada waluty obce, monety złote, złoto i platynę (z wyjątkiem wyrobów użytkowych) obowiązany jest w ciągu dwu tygodni zgłosić je Narodowemu Bankowi Polskiemu. Posiadacz może równocześnie złożyć wniosek do komisji dewizowej o udzielenie zezwolenia na dalsze posiadanie. Komisja dewizowa udzielać będzie zezwoleń na dalsze posiadanie złota i platyny niezbędnych do wykonywania zawodu, oraz poszczególnych monet złotych. W przypadku odmowy zezwolenia posiadacz obowiązany jest w ciągu tygodnia odprzedać Narodowemu Bankowi Polskiemu walutę obcą, monety złote złoto i platynę (z wyjątkiem wyrobów użytkowych) bądź zdeponować je w tym banku. Komisja dewizowa może na wniosek posiadacza depozytu zwalniać częściowo lub całkowicie zdeponowane w Narodowym Banku Polskim, waluty, monety, złoto i platynę, o ile przemawiają za tym ważne przyczyny.

3 Każdy, kto w przyszłości otrzyma walutę obcą w przesyłce z zagranicy, obowiązany jest w ciągu tygodnia odprzedać ją Narodowemu Bankowi Polskiemu lub zdeponować w tym Banku. Depozyt może być zwolniony według zasad określonych w pkt. 2.

4 Posiadanie bez zezwolenia walut obcych, monet złotych, złota i platyny (z wyjątkiem wyrobów użytkowych) podlegać będzie surowej karze. Kary za nielegalny handel walutą obcą, monetami złotymi oraz złotem i platyną zostały zaostrzone, aż do kary śmierci włącznie, przy czym przestępstwa te podlegać będą sądom doraźnym.

V
Kurs w stosunku do walut obcych

1 Kurs złotego w stosunku do walut obcych ustala się zgodnie z relacją do złota.

2 Narodowy Bank Polski ogłosi nową tabelę kursów walut obcych opartą na zasadzie określonej w pkt. 1.

VI
Jednorazowe wynagrodzenie wyrównawcze, dodatki i zasiłki

1 Pracownicy, którzy w myśl przepisów prawa, umowy lub zwyczaju otrzymywać mają najbliższą (po wprowadzeniu nowego pieniądza) kolejną wypłatę dopiero dnia 2 listopada 1950 r. lub później, otrzymają najdalej do dnia 4 listopada 1950 r. jednorazowe wynagrodzenie wyrównawcze w nowym pieniądzu. Wynagrodzenie wyrównawcze zależne będzie od ilości dni kalendarzowych od 1 listopada rb. do następnej wypłaty oraz od przeciętnego faktycznie wypłaconego zarobku, w okresie poprzednim. Sposób obliczenia wynagrodzenia wyrównawczego określa odrębna instrukcja Rady Ministrów.

2 Stypendyści otrzymają w czasie od 2 do 6 listopada 1950 r. jednorazowy dodatek w sumie 70 zł w nowym pieniądzu.

3 Emeryci, renciści i inne osoby otrzymujące stałe periodyczne zaopatrzenie ze środków publicznych, otrzymają jednorazowy zasiłek wynoszący od jednej czwartej do trzy czwartej miesięcznej emerytury, renty lub zaopatrzenia, w zależności od terminu wypłaty w miesiącu październiku. Sposób obliczenia zasiłku określa odrębna instytucja Rady Ministrów.

Niezależnie od powyższego zasiłku, emerytury, renty i zaopatrzenia nadane przed 30 października rb. i nie wypłacone przed tym dniem wypłacone będą przez PKO i urzędy pocztowe w nowym pieniądzu, przy przeliczeniu według stosunku 100 zł dotychczasowych równe 3 złotym w nowym pieniądzu.

VII
Postanowienia końcowe

1 Wszyscy ministrowie wydadzą w swoim zakresie działania zarządzenia, niezbędne dla niezwłocznego i ścisłego wykonania niniejszej uchwały.

2 Prezydia gminnych i powiatowych rad narodowych niezwłocznie ogłoszą w gminach i gromadach o postanowieniach niniejszej uchwały dotyczących nowego pieniądza (rozdział I), płac i cen (rozdział II), przeliczenia zobowiązań oraz spłaty podatku gruntowego i FOR (rozdział III pkt 2, 3 i 5).

3 Uchwała wchodzi w życie z dniem 30 października 1950 roku.

Prezes Rady Ministrów
(—) J. Cyrankiewicz

Komunikat Narodowego Banku Polskiego o wymianie pieniędzy

Ustawą z dnia 28 października 1950 roku o zmianie systemu pieniężnego Narodowy Bank Polski został powołany do dokonania wymiany dotychczasowych banknotów na nowe banknoty i bilon, wprowadzone do obiegu z dniem 30 października 1950 roku.

W związku z powyższym Narodowy Bank Polski podaje do wiadomości, co następuje:

1 Narodowy Bank Polski rozpocznie wymianę na terenie całego kraju z dniem 30 października 1950 roku.

2 Wymiana trwać będzie od dnia 30 października do dnia 8 listopada 1950 r. włącznie.

3 Przy wymianie przyjmuje się relację 100 : 1, a więc przelicza się każde 100 jednostek dotychczasowych banknotów na 1 jednostkę pieniądza nowego, np.: 1 złoty na 1 grosz, 100 złotych na 1 złoty, 1000 zł na 10 złotych.

4 Nowe pieniądze będą wydawane w banknotach w odcinkach po zł 2, 5, 10, 20, 50, 100 i 500 oraz w bilonie po groszy 1, 2, 10, 20, 50 i 1 zł.

5 Wymianie podlegają dotychczasowe banknoty bez ograniczenia sumy.

6 Wymiana odbywać się będzie w punktach wymiany organizowanych w miastach i w gminach wiejskich.

7 Adresy punktów wymiany i godziny przyjmowania do wymiany będą podane w obwieszczeniach na budynkach bankowych oraz w lokalach terenowych rad narodowych, ponadto w prasie miejscowej i przez radio. Punkty wymiany będą znajdowały się w zasadzie w budynkach banków poza oddziałami Narodowego Banku Polskiego, oraz w innych lokalach dostosowanych do celów wymiany.

8 Wymiana w miastach odbywać się będzie przez cały okres codziennie przez dziesięć godzin, to jest od godziny 8 do godz. 18, w poniedziałek dnia 30 października od godz. 9 do godz. 18.

9 Wymiana w gminach wiejskich będzie się odbywać tylko przez jeden dzień w ciągu okresu wymiany w dniu i godzinach, które poda do wiadomości w każdej gminie miejscowa Rada Narodowa.

10 Ilość okienek wymiany będzie zorganizowana w takiej ilości, jaka okaże się potrzebna dla terminowego i sprawnego wymienienia pieniędzy wszystkim wymieniającym.

11 Dla ułatwienia wymiany robotnikom zatrudnionym w większych zakładach produkcyjnych, wymiana będzie zorganizowana w obrębie tych zakładów. O terminie tego rodzaju wymiany zawiadomi pracowników administracja zakładu.

12 Dla udogodnienia wymiany pracownikom zatrudnionym w urzędach, instytucjach, biurach, przedsiębiorstwach handlowych i usługowych oraz w mniejszych zakładach produkcyjnych, wymienione instytucje dokonają wymiany za pośrednictwem swych delegatów. Tego rodzaju wymiana będzie dokonywana przez delegatów w punktach wymiany przy oddzielnych okienkach. Przy tych samych okienkach będą mogły być wymieniane również pieniądze zebrane od mieszkańców bloków, osiedli i większych domów.

Delegaci instytucji, zakładów, biur, przedsiębiorstw itp. zatrudniających większą ilość pracowników dokonają wymiany w oddziałach Narodowego Banku Polskiego w dniach określonych przez kierownika oddziału.

Dowodem dla punktów wymiany, że pieniądze przedstawione do wymiany pochodzą od pracowników wymienionych instytucji lub z innej zbiorczej wymiany, jak mieszkańców jednego domu itd., jest zaświadczenie wydane przez te instytucje lub komitet blokowy.

13 Dla przyśpieszenia wymiany i dla uniknięcia straty czasu zaleca się dokonywać wymiany zbiorowo za pośrednictwem delegatów zakładów pracy i komitetów blokowych. W ten sposób zmniejszy się ilość zgłaszających się przy okienkach kasowych i uniknie natłoku i usprawni wymianę.

14 Sprawny przebieg wymiany w dużym stopniu zależy od dokładnego i szybkiego przeliczania przez kasjerów składanych do wymiany banknotów. Wobec tego Narodowy Bank Polski zwraca uwagę na konieczność prawidłowego ułożenia banknotów według odcinków, uformowania ich w paczki po sto sztuk i ujęcia tych paczek w opaski.

Przy wymianie większej ilości różnych odcinków zaleca się przedtem wypełnić zestawienie z podaniem rodzajów odcinków, ich ilości oraz sumy poszczególnych odcinków i sumy ogólnej.

Narodowy Bank Polski prosi wszystkich zgłaszających się do wymiany o przedkładanie banknotów uporządkowanych według przytoczonych wyżej wskazówek.

15 Narodowy Bank Polski zwraca uwagę, że określony przez ustawę dziesięciodniowy termin dla wymiany jest dostatecznie długi na to, by wszyscy wymieniający mogli dokonać wymiany bez zbytniego pośpiechu.

Oddziały Narodowego Banku Polskiego w terenie otrzymały polecenie zorganizowania w miastach i gminach takiej ilości punktów, a w punktach tych tylu okienek, by w praktyce załatwić wszystkich wymieniających w terminie krótszym od przewidzianego w ustawie.

Z tego więc względu nie należy tłoczyć się przy okienkach kasowych w pierwszych dniach wymiany, lecz zgłaszać się stopniowo i równomiernie przez cały czas jej trwania. Należy w tym względzie z pełnym zaufaniem stosować się do wskazówek, rad i zaleceń osób, kierujących akcją wymiany i organów porządkowych.

Narodowy Bank Polski

Ochrona interesów chłopów małorolnych i średniorolnych

Celem zabezpieczenia w związku z wymianą pieniądza interesów mało- i średniorolnych chłopów, uchwała Rady Ministrów, instrukcja ministra finansów daje chłopom mało- i średniorolnym możność zapłacenia drugiej raty podatku gruntowego oraz wpłat FOR za 1950 rok w ulgowym terminie do 5 listopada br. włącznie w dotychczasowym pieniądzu w

(Ciąg dalszy na str. 4)

Uchwała Rady Ministrów
w sprawie zmiany systemu pieniężnego

(Ciąg dalszy ze str. 3)

wysokości wskazanej w nakazie. Płatnicy podatku gruntowego o przychodowości gospodarstwa powyżej 360 000 złotych mogą wpłacić drugą ratę podatku gruntowego i FOR w dotychczasowym pieniądzu i w dotychczasowym wymiarze tylko do 31 października br. włącznie.

Wkłady, które chłopi wpłacali dotychczas na FOR państwo przelicza: średniorolnym w stosunku 100 złotych dotychczasowych równa się trzem nowym złotym i bogaczom wiejskim w stosunku 100 złotych dotychczasowych równa się jeden nowy złoty.

Wszystkie oszczędności chłopów złożone w kasach oszczędnościowych i w bankach oraz wszystkie udziały w spółdzielniach przeliczone zostają w stosunku 100 złotych dotychczasowych równe trzem złotym nowym to jest według ich pełnej wartości. Wszystkie należności od państwa i spółdzielczości z tytułu kontraktacji, skupu dostaw, robót i usług zostają spłacone chłopom w stosunku trzy nowe złote za sto złotych dotychczasowych, czyli bez żadnego uszczerbku.

Wszystkie długi małorolnych i średniorolnych chłopów zaciągnięte u bogaczy wiejskich i lichwiarzy mają być spłacone w stosunku za sto złotych dotychczasowych — jeden złoty nowy, czyli ulegają zmniejszeniu do trzeciej części.

(6. XI.) upłynie 5 dni, należy się wyrównanie za pięć dni, czyli za 5000 zł. Licząc 2 grosze za każdą starą złotówkę, wypada 100 nowych złotych. Czy pokrywa to całkowicie stratę poniesioną przy wymianie? Tak, pokrywa. Nasz pracownik wymienił 5000 złotych w gotówce, tak jak wszyscy inni według stosunku 100 starych złotych równą się 1 nowemu złotemu i otrzymał 50 złotych. Wraz z wyrównaniem wynoszącym 100 złotych, otrzyma więc za swój poprzedni zarobek 150 złotych, czyli swoje pieniądze według stosunku: 100 starych złotych równe 3 nowe złote. Ponieważ wszystkie ceny są przeliczone w tym samym stosunku, nie poniesie on żadnej straty.

Kierownicy urzędów, zakładów instytucji i przedsiębiorstw winni niedokonania w ustalonym terminie wypłat, o których mowa pociągnięci zostaną do odpowiedzialności.

Sprzedaż towarów i świadczenie usług w okresie wymiany pieniądza

Streszczenie instrukcji Rady Ministrów

Celem umożliwienia ludności zakupu artykułów spożywczych i codziennego użytku oraz korzystania ze środków komunikacji i innych niezbędnych usług w okresie wymiany kiedy nie wszyscy jeszcze będą w posiadaniu nowych pieniędzy, Rada Ministrów ustaliła następujące zasady, obowiązujące w handlu:

Wymiana pieniądza rozpoczyna się od 30 października. W przededniu wymiany 29. 10 w niedzielę będą otwarte zakłady gastronomiczne w miastach (restauracje, bufety i stołówki) apteki dyżurne i kioski dla sprzedaży gazet i czasopism. Zakup w tym dniu odbywa się w dotychczasowym pieniądzu i według dotychczasowych cen. W dniu 29. 10. obowiązuje kategoryczny zakaz sprzedaży napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa.

Wszystkie inne sklepy włączając w to zakłady gastronomiczne w gminach wiejskich będą w tym dniu zamknięte.

W dniu 29. 10. można będzie korzystać ze wszystkich usług komunikacyjnych nie wyłączając taksówek i dorożek oraz z usług pocztowych, płacąc według dotychczasowych cen w dotychczasowych pieniądzach.

To samo dotyczy biletów do teatrów, kin na imprezy sportowe itp. oraz opłat za hotele i pensjonaty.

W dniu 30 października obowiązują następujące przepisy: wszystkie sklepy i punkty sprzedaży i zakłady usługowe będą czynne. Począwszy od dnia 30 października można nabywać wszelkie towary i opłacać wszelkie usługi za nowy pieniądz po cenach przeliczonych w stosunku jeden złoty dotychczasowy równa się trzem nowym groszom. Za dotychczasowe pieniądze można do dnia 5 listopada włącznie nabywać następujące artykuły: mięso wędliny nietrwałe (kiełbasa zwyczajna, krakowska, parówki, serdelowa itp.), warzywa, jaja, tłuszcze, mleko, ziemniaki, chleb, sól, owoce, ryby, potrawy i napoje w zakładach gastronomicznych z wyjątkiem alkoholowych (prócz piwa), lekarstwa, książki, gazety, czasopisma, kwiaty, wiązanki, świeczki oraz w kioskach zapałki i papierosy.

Podobnie dotychczasowym pieniądzem można opłacać następujące usługi: gaz, elektryczność, wodę, przejazdy kolejowe, tramwajowe autobusowe, trolleybusowe, lotnicze, przejazdy taksówkami i dorożkami, bilety widowiskowe, honoraria lekarskie, dentystyczne, położnicze, pielęgniarskie, oraz opłaty sanatoryjne, hotelowe i pensjonatowe.

Przy nabyciu wymienionych towarów i korzystaniu z wymienionych usług za dotychczasowe pieniądze obowiązuje cena w nowym pieniądzu przy czym dotychczasowe banknoty, przyjmuje się w stosunku 100 złotych dotychczasowych równa się jeden złoty w nowym pieniądzu.

Począwszy od 30 października na listy i przesyłki pocztowe można naklejać dotychczasowe znaczki, ale w potrójnej wysokości. Znaczki pocztowe sprzedaje się za nowe pieniądze po cenie: 1 złoty dotychczasowy równa się jeden grosz — lub za stare pieniądze płacąc sumę wskazaną na znaczku.

Wszystkie przedsiębiorstwa handlowe lub usługowe — państwowe, spółdzielcze i prywatne obowiązane są do normalnej pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Kto utrudnia przeprowadzenie zmiany systemu pieniężnego przez nieotwieranie sklepów, ograniczanie sprzedaży, pobieranie wyższych cen od ustalonych obowiązującymi zarządzeniami, bądź też przez inne czyny godzące w interes społeczny, będzie surowo karany.

Przez cały okres trwania wymiany będzie przeprowadzona państwowa i społeczna kontrola sklepów oraz instytucji i zakładów usługowych.

Wypłata rent, emerytur, zaopatrzeń i stypendiów

Dla ochrony interesów osób otrzymujących renty, emerytury oraz inne stałe zaopatrzenie, a także stypendia, uchwała Rady Ministrów postanawia, że osoby te otrzymają niezależnie od normalnie przypadającej im renty, emerytury, zaopatrzenia lub stypendium — dodatkowy, jednorazowy zasiłek według następujących zasad:

Jeśli ostatnia wypłata w dotychczasowym pieniądzu renty, emerytury lub innego stałego zaopatrzenia została przez instytucję wypłacającą nadana pod adresem uprawnionego w pierwszej dekadzie miesiąca października br., zasiłek wyniesie jedną czwartą należnej renty, emerytury lub innego stałego zaopatrzenia.

Jeśli ostatnia wypłata została nadana pod adresem uprawnionego w drugiej dekadzie miesiąca października br., to zasiłek wyniesie połowę należnej renty, emerytury lub innego stałego zaopatrzenia, wreszcie osoby dla których ostatnią wypłatę nadano w trzeciej dekadzie miesiąca października br., otrzymają zasiłek wynoszący trzy czwarte należnej emerytury, renty lub innego stałego zaopatrzenia.

Obliczone w powyższy sposób kwoty zasiłków podlegają przeliczeniu na nowy pieniądz według stosunku jeden złoty dotychczasowy równa się trzem groszom.

Zasiłki te przekazane mają być pod adresem uprawnionych jak najwcześniej, a w każdym razie nie później niż do 15 listopada br. włącznie.

Ponadto Rada Ministrów postanowiła wypłacić słuchaczom szkół wyższych oraz innym osobom pobierającym stypendia ze środków publicznych jednorazowy dodatek w wysokości 70 złotych nowych, bez względu na rodzaj i wysokość otrzymywanego stypendium. Ten jednorazowy dodatek wypłacony będzie za pośrednictwem kwestur szkół wyższych w nieprzekraczalnym terminie do dnia 6 listopada br. włącznie.

Dla walki z plagą pijaństwa podniesienie cen wódki

Dane za ostatnie trzy kwartały wykazują wzrost spożycia spirytusu konsumcyjnego i wódek. Wzrost ten idzie w parze z niepokojącymi objawami rozszerzenia się plagi nałogowego alkoholizmu. Szkody, które ponosi z tego powodu społeczeństwo są poważne zarówno materialne, jak moralne i dlatego konieczne jest podjęcie radykalnych środków dla osiągnięcia poważnego obniżenia spożycia napojów wysokoalkoholowych.

Doświadczenie wielu państw wskazuje, że wszelkie próby zwalczania alkoholizmu środkami administracyjnymi przy pomocy zarządzeń prohibicyjnych skazane są na niepowodzenie. Dlatego obok wzmożonej, obliczonej na długofalowy efekt działalności wychowawczej, skutecznym środkiem zahamowania i obniżenia spożycia napojów wysokoalkoholowych jest wyższa cena tych artykułów. Tymczasem ceny u nas dotąd stosowane są niższe od cen analogicznych wyrobów za granicą.

Wychodząc z tych założeń celem położenia tamy szkodliwemu wzrostowi alkoholizmu, w trosce o zdrowie ludności oraz dla uniknięcia szkód materialnych i demoralizacji, jaką pociąga za sobą rozpowszechniający się nałóg pijaństwa, Rada Ministrów postanawia podnieść z dniem 30 października 1950 r. ceny spirytusu konsumcyjnego i wódek zwykłych o 50 proc., oraz wódek gatunkowych i innych wyrobów polskiego monopolu spirytusowego o 40 proc. i zleca ministrowi handlu wewnętrznego oraz ministrowi finansów wydanie odpowiednich zarządzeń.

Wypłaty wynagrodzeń za pracę w nowym pieniądzu

Streszczenie instrukcji Rady Ministrów

Wszelkie wynagrodzenia za pracę, należne według umów o pracy lub umów służbowych wypłaca się począwszy od dnia 30 października 1950 roku w nowym pieniądzu bez względu na okres, za który wynagrodzenia te zostaną obliczone.

Kwotę przypadającą do wypłaty w dotychczasowym pieniądzu netto należy przeliczyć na nowy pieniądz w stosunku jeden złoty dotychczasowy równa się trzy grosze nowe i wypłacić w nowym pieniądzu. Zabrania się dokonywać z upływem dnia 29 października w dotychczasowym pieniądzu jakichkolwiek bądź wypłat.

Wynagrodzenia, to znaczy zarówno cały zarobek, jak zaliczki lub wypłaty reszty zarobku, których termin płatności przypada według obowiązujących przepisów prawnych postanowień zbiorowych układów pracy lub umów indywidualnych, w dniu 31 października br., to znaczy w szczególności wynagrodzenie miesięczne płatne z dołu za październik, lub płatne z góry za listopad, należy wypłacać począwszy już od poniedziałku, dnia 30 października, w ciągu dnia 31 października, najdalej zaś 1 listopada br.

Wszelkie prace związane z ustaleniem zapotrzebowania na nowy pieniądz, przeznaczone na wypłate wynagrodzeń w dniach 30 i 31 października i w dniu 1 listopada br., należy rozpocząć już w najwcześniejszych godzinach porannych w niedzielę, dnia 29 października, tak, aby zapotrzebowanie to mogło być zgłoszone do N.B.P. lub innej właściwej kasy możliwie już w niedzielę, dnia 29 października.

Jeśli w jakimkolwiek urzędzie, zakładzie, instytucji lub przedsiębiorstwie ne będzie można zakończyć wypłat wynagrodzeń w dniach 30 i 31 października, to urzędy te zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa uruchomią swe biura wypłat także w dniu 1 listopada br. bez względu na przypadający w tym dniu dzień świąteczny.

Pracownicy, którzy następną kolejną wypłatę (cały zarobek, zaliczkę, lub resztę zarobku) otrzymać mają dopiero w dniu 2 listopada br. lub w dniach późniejszych, otrzymają w nieprzekraczalnym terminie do 4 listopada br. wyrównanie chroniące ich przed skutkami wymiany przeprowadzonej na ogólnych zasadach. Dotyczy to tych pracowników, którzy w związku z otrzymaniem wypłaty w dniu 2 listopada albo później będą musieli utrzymywać się z pieniędzy uzyskanych z wymiany reszty swej poprzedniej wypłaty na nowy pieniądz na ogólnych zasadach.

Wyrównanie to obliczone będzie w sposób następujący. Ostatnią wypłatę (zarobku, pensji lub zaliczki) netto dzieli się przez ilość dni kalendarzowych, które upływają od dnia ostatniej wypłaty do dnia najbliższej wypłaty. Otrzymaną sumę przypadającą średnio na jeden dzień utrzymania mnoży się przez ilość dni upływających od 1. XI. włącznie do dnia poprzedzającego dzień najbliższej wypłaty włącznie (nie więcej jednak niż za 15 dni). Za każdą złotówkę wyliczonej w ten sposób sumy wypłaca się dwa grosze wyrównania w nowym pieniądzu. Przeliczenie w stosunku jeden złoty dotychczasowy równa się dwa grosze nowe, a nie trzy grosze nowe, stosuje się dlatego, że jeden nowy grosz za jednego złotego dotychczasowego pracownik otrzyma wymieniając pieniądze pozostałe z poprzedniej wypłaty.

Weźmy prosty przykład: pracownik otrzymuje wynagrodzenie w dwóch ratach. Pierwszą ratę otrzymał 23 października, druga zaś powinien dostać 5 listopada, czyli po trzynastu dniach. Przy ostatniej wypłacie otrzymał 13 000 złotych a więc dzienny zarobek wypada (13 000 : 13) 1000 zł. Ponieważ od 1 listopada do dnia wypłaty

Uchwała Prezydium CRZZ w sprawie zadań organizacji związkowych
w związku ze zmianą systemu pieniężnego

Z dniem 30 października zostaje na mocy ustawy sejmowej wprowadzony w Polsce nowy pieniądz przy jednoczesnym zakazie handlu i posiadania walut obcych, złota i platyny.

Doniosła ta reforma posiada wielkie znaczenie na froncie naszego budownictwa gospodarczego i kulturalnego i stwarza przesłanki i perspektywy podniesienia poziomu życiowego mas pracujących miast i wsi.

Stanowi ona dalsze ograniczenie i osłabienie pozycji elementów kapitalistycznych w naszej gospodarce; wzmacnia pozycje klasy robotniczej, przodującej siły naszego narodu i siłę naszego ludowego państwa.

Realizacja reformy stworzy mocną podbudowę finansową pod zwycięskie wykonanie wielkich zadań planu sześcioletniego.

Przyczyni się ona do wzrostu produkcji i ułatwi naszemu państwu i klasie robotniczej skuteczną walkę o obniżkę kosztów własnych a przez to i obniżkę cen artykułów szerokiego spożycia.

Doniosłe znaczenie reformy wymaga od ruchu zawodowego aktywnego uczestnictwa, w pomyślnym i sprawnym wprowadzeniu jej w życie. Wszystkie instancje i organizacje związkowe winny w związku z tym wziąć jak najczynniejszy udział i okazać jak największą pomoc w dokonaniu wymiany pieniężnej.

Ruch zawodowy zobowiązany jest tłumaczyć reformę i jej założenia wszystkim swoim członkom a także robotnikom i pracownikom niezorganizowanym oraz ich rodzinom. Związki zawodowe muszą zwrócić baczną uwagę, aby przebieg reformy nie zakłócił w niczym normalnego przebiegu produkcji i innych czynności gospodarczych.

Specjalna rola w pomocy przy realizacji reformy walutowej przypada zwłaszcza radom zakładowym, mężom zaufania, grupom związkowym, oddziałom związkowym i powiatowym radom związków zawodowych ORZZ, rady zakładowe i oddziały związkowe w zakładach pracy obowiązane są, poczynając od 30 października:

a) W fabrykach zatrudniających powyżej 500 robotników, w których zostaną na miejscu zorganizowane punkty wymiany pieniądza, wyznaczyć osoby godne zaufania dla zorganizowania zbiorowej wymiany na salach, oddziałach itp. Wyznaczone osoby przeprowadzą wymianę bez odrywania ludzi od pracy.

Również w zakładach przemysłowych, zatrudniających poniżej 500 robotników i pracowników a także w urzędach i instytucjach społecznych niezależnie od stanu ich zatrudnienia, należy wyznaczyć delegatów dla dokonania wymiany zbiorowej w jednym z publicznych punktów wymiany pieniądza.

Dla zbierania pieniędzy od pracowników w celu dokonania wymiany, należy wyznaczyć ludzi, cieszących się zaufaniem załogi.

b) W związku z przeliczeniem na nowy pieniądz sum, przypadających pracownikom i robotnikom z tytułu wypłaty w końcowych dniach miesiąca — zorganizować wspólnie z dyrekcją zakładów obsługę wszelkich reklamacji, jakie mogą być zgłoszone.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości w wypłacie należy niezwłocznie przeprowadzić interwencje u kierownictwa fabryki.

To samo winno mieć zastosowanie w stosunku do wypłacanych między 2 — 4 listopada wyrównań dla robotników i pracowników, którzy otrzymują wypłatę w terminie po 2 listopada.

c) Przedstawiciel Rady Zakładowej weźmie udział w protokolarnym stwierdzeniu stanu kasy fabrycznej czy innego zakładu pracy, urzędu lub instytutu w dniu 29 października lub 30 października rano.

d) W toku trwania wymiany zorganizować dyżury radnych rady zakładowej lub rady miejscowej informujących o zasadach, organizacji i przebiegu wymiany.

Podstawowym zadaniem okręgowych rad związków zawodowych, powiatowych rad związków zaw. jest nieść pomoc organom gospodarczym Państwa i spółdzielczości w sprawnym przeprowadzeniu zarządzeń dotyczących ochrony rynku i rzesz konsumenckich przed próbami nieuczciwości i uprawiania spekulacji. W związku z tym należy powołać w porozumieniu z terenowym pełnomocnikiem M.H.W. lotne ekipy robotników i pracowników umysłowych dla kontroli pracy sklepów, zarówno sektora uspołecznionego, jak i prywatnego.

Zadaniem ekip będzie dopilnowanie: a) aby wszystkie sklepy były czynne zgodnie z instrukcjami rady ministrów, b) aby towary, dopuszczone do kupna za stary pieniądz były bez przeszkód ludności sprzedawane, c) aby sprzedaż odbywała się ściśle według instrukcji i okólników M.H.W., aby nie odmawiano konsumentom sprzedaży z braku przeliczenia cen, d) jednocześnie ekipy pomogą personelowi sklepów w zorganizowaniu sprawnej sprzedaży i w przeliczeniu cen.

Każde stwierdzone w tym zakresie nadużycie należy zgłosić do prokuratury. Lotne robotnicze ekipy kontrolne działają według planu uzgodnionego z pełnomocnikiem M.H.W., na dany teren. Przy wykonywaniu wszystkich swych zadań, organizacje związkowe winny pozostawać w ścisłym kontakcie z zespołem kierującym całością akcji wymiany na terenie województw, miast i powiatów.

Wszystkie instancje związkowe winny sygnalizować zespołowi kierowniczemu wymiany w terenie, wszelkie zauważone uchybienia lub niedociągnięcia w przebiegu akcji.

Reforma walutowa przypada w okresie, gdy masy pracujące Polski prowadzą zwycięską bitwę o przedterminowe wykonanie zadań pierwszego roku planu sześcioletniego. Stwarza ona dla klasy robotniczej państwa ludowego dodatkowy oręż w tej walce.

Związki zawodowe winny w toku i po dokonaniu reformy jeszcze bardziej niż dotąd wzmacniać walkę mas pracujących na froncie socjalistycznego współzawodnictwa pracy:

o wzrost wydajności pracy,

o obniżenie kosztów własnych,

o poprawę jakości produkcji,

o oszczędne zużycie surowców, materiałów i inych środków produkcji.

Reforma walutowa jest wielkim krokiem umacniającym pozycje klasy robotniczej i służącym jej interesom.

Dlatego też aktywiści związkowi i najszersze masy związkowców nie będą szczędziły starań, aby wymiana pieniędzy odbyła się szybko, sprawnie i bez żadnych zakłóceń, aby ta wielka bitwa klasowa, jaką jest reforma waluty, zakończyła się pełnym zwycięstwem.

Redakcja: Poznań ul. Grunwaldzka 19 narożnik Marcelińskiej. Telefony: redaktor naczelny 77-68, zastępca naczelnego redaktora 78-38 sekr. redakcji 77-90, dział listów i interwencji 78-57, dział depesz 78-14, nocny 64-72.
Redaktor naczelny: **Jan Zagierski**
Redaktor naczelny przyjmuje w godz. od 12—13.
Prenumerata na „Głos Wielkopolski" przyjmuje PPK „RUCH", tel. prenumerat. 62-25, tel. komisu 75-65 nr k-ta V-6714.
Biuro ogłoszeń: Poznań, ulica Gen. Świerczewskiego 3. Telefon 32-31. Konto PKO Poznań nr V-6777-110 czynne od godz. 7—16.30 w soboty do 14.30.
Wydawca: Spółdzielnia Wydawniczo-Oświatowa „Czytelnik" Delegatura w Poznaniu ul. Grunwaldzka 19 telefon 62-70 i 64-75

Tłoczono: Wielkopolskie Zakłady Graficzne Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione. Zakład Główny w Poznaniu.
K—1—13287